

EcologieWerkt

Quickscan Wet natuurbescherming Biezendijk 3, Lopik

Rapport

EcologieWerkt

Quicksan Wet natuurbescherming

Locatie : Biezendijk 3
Lopik
Datum : 12-04-2023 (versie I) 15-08-2023 (versie II)
Ecoloog : R. Eisenga
Email : Ruurd@ecologiewerkt.nl
www.ecologiewerkt.nl
Telefoon : 06-4182 6415

Opdrachtgever : Amobi Holding Het Zendstation
Biezendijk 3
3412 KB Lopikerkapel

© EcologieWerkt: Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch of anderszins zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever.

Samenvatting

In opdracht van *Amobi Holding Het Zendstation* is op 29 maart 2023 een ecologische QuickScan uitgevoerd voor de ontwikkelplannen op het Nozema terrein gelegen aan de Biezendijk 3 te Lopikerkapel. Na bekend worden van diverse aanvullende gegevens is het voorliggende rapport versie II van de QuickScan.

De ontwikkelplannen voorzien in sloop van een aantal panden, renovatie van andere panden en op termijn nieuwbouw.

Deze samenvatting beschrijft de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek. Voor de volledigheid verwijzen wij u ook naar hoofdstuk 6 Conclusie en advies.

Soortbescherming

Uit bureaustudie en veldbezoek is naar voren gekomen dat het niet uit te sluiten is dat vaste rust- en verblijfplaatsen worden aangetast van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten gebouwbewonende vleermuizen en marters en amfibieënsoorten Heikikker (aanwezigheid reeds aangetoond van één volwassen exemplaar) en Rugstreeppad.

De redenen hiervan zijn:

- Enkele opstallen hebben openingen in de muur of onder het overstek die leiden naar ruimtes die bij vleermuizen in gebruik kunnen zijn als verblijfplaats;
- Onder één opstal is de ruimte onder de fundering van buitenaf bereikbaar, dit is een mogelijk geschikte verblijfslocatie voor een soort marter;
- Amfibieën kunnen het terrein op een aantal plaatsen bereiken. De geplande werkzaamheden voorzien in het dempen van het klein aantal watergangen alsook het realiseren van groene parkeerplaatsen in plaats van weiland wat ten koste kan gaan van foerageergebied. Leefgebied van amfibieën kan hiermee negatief worden aangetast.

Voor andere soortgroepen vormen de opstallen geen geschikte verblijfplaats of vast rustplaats.

De redenen hiervoor zijn:

- De bomen in het plangebied vallen vooralsnog buiten de ontwikkelplannen en staan buiten de invloedssfeer van de (sloop) werkzaamheden;
- Beschermde soorten reptielen zoals de Ringslang worden niet gemeld in het plangebied en directe omgeving;
- Vlinders en libellen kunnen ten tijde van de werkzaamheden voor het foerageren eenvoudig tijdelijk uitwijken naar meer geschikte leefgebieden in de directe omgeving;
- Beschermde planten stellen hoge eisen aan de leefomgeving. Het plangebied voldoet niet aan de eisen die zij stellen aan hun leefgebied.

Een nader onderzoek naar de functie van het plangebied voor beschermde soorten gebouwbewonende vleermuizen, marters en twee soorten amfibieën is noodzakelijk.

Het is niet uit te sluiten dat algemene soorten broedvogels een nest hebben in het plangebied. Alle nesten van vogels die in gebruik zijn, zijn beschermd. Daarnaast geldt de zorgplicht (bijlage I). Indien de werkzaamheden starten tijdens het broedseizoen (maart t/m half augustus) moet door een ecooloog vastgesteld worden of algemene broedvogels een nest hebben binnen het plangebied of de verstorende invloedssfeer.

Indien de geplande bouwperiode aanvangt vóór het broedseizoen en er voortdurend doorgewerkt wordt (m.u.v. de weekenden) komen algemene soorten niet tot broeden in de

nabijheid van de werkzaamheden en hoeft er geen broedvogelcheck uitgevoerd te worden. Ook overige algemene soorten kunnen in het plangebied voorkomen zoals Egel en Haas. Hiervoor geldt de zorgplicht (bijlage I)

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De ingreep leidt niet tot verkleining van de habitats van soorten in Natura 2000-gebieden of het NNN en heeft geen significant verstorend effect op deze soorten.

Deze QuickScan doet geen uitspraken over stikstofdepositie. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied *Uiterwaarden Lek* met deels een stikstofgevoelig habitatype ligt op 3,6 kilometer afstand. *Zouweboezem* met deels een stikstofgevoelig habitatype ligt op 5,2 km afstand. Het verder weg gelegen Natura 2000 gebied *Lingegebied & Diefdijk-Zuid* ligt op 10,3 kilometer afstand en is ook deels gevoelig voor stikstof. Indien noodzakelijk dient apart stikstofonderzoek uitgevoerd te worden.

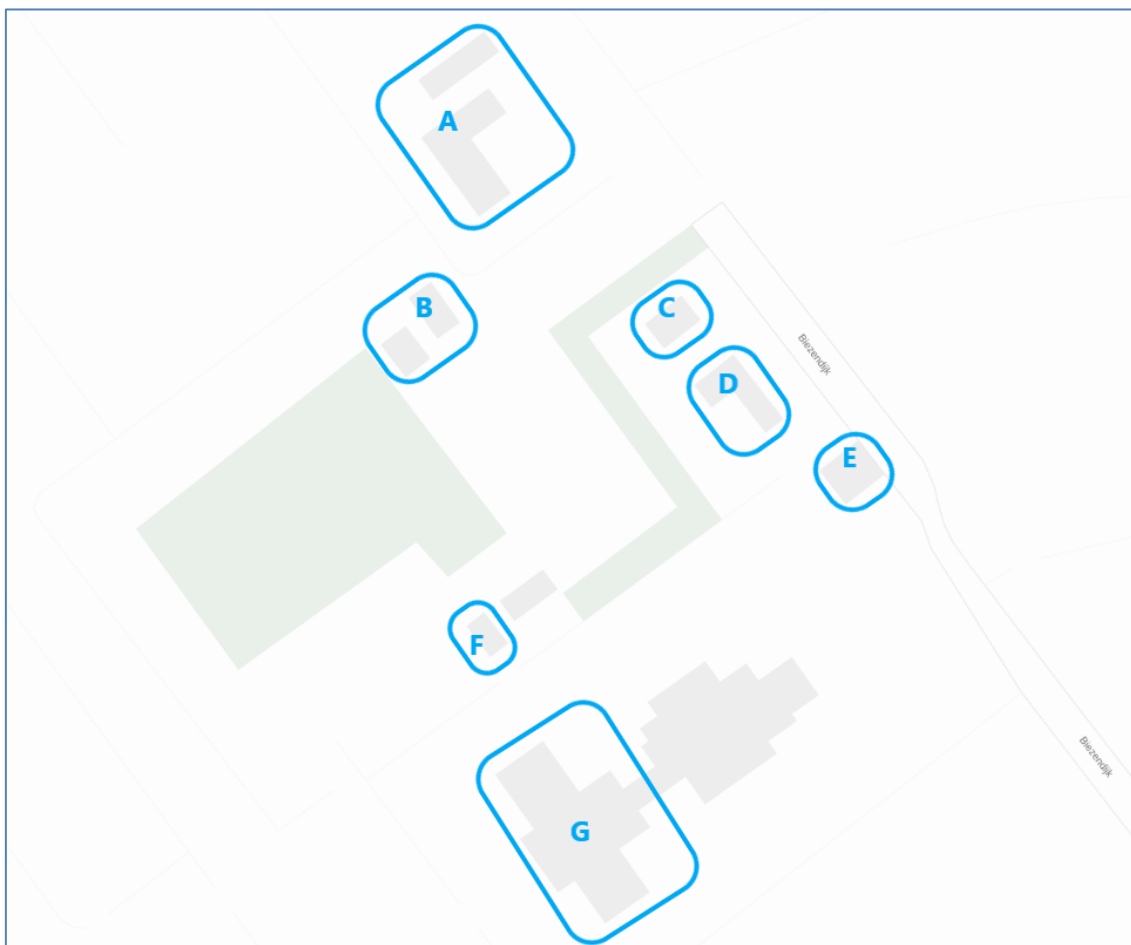
Inhoudsopgave

1.	Inleiding	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Doel van het onderzoek	9
1.3	Leeswijzer	9
2.	Opzet van het onderzoek	10
2.1	Bureauonderzoek.....	10
2.2	Veldonderzoek	10
2.3	Effectenbeoordeling	10
3.	Beschrijving van het plangebied	11
3.1	Algemene beschrijving van het plangebied	11
3.2	Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden	11
4.	Bureauonderzoek.....	13
5.	Veldonderzoek	14
5.1	Vogels	14
5.2	Vleermuizen	15
5.3	Grondgebonden zoogdieren	15
5.4	Amfibieën en reptielen	16
5.5	Vissen	16
5.6	Overige fauna waaronder vlinders en libellen.....	17
5.7	Flora	17
5.8	Bomen	17
5.9	Bevingingen per opstal	17
6.1	Gebiedsbescherming	28
6.2	Soortbescherming	28
	Bijlage I Wet natuurbescherming	30
	Bijlage II Literatuur en bronvermelding	33
	Bijlage III Fotomateriaal	34

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens om op het terrein van het voormalig zendstation Nozema te Lopikerkapel enkele opstallen te slopen en op termijn te vervangen voor nieuwbouw. In figuur 1 en 2 de te slopen opstallen. Opstallen zonder letter blijven behouden en worden in deze Ecologische QuickScan niet behandeld. In figuur 3 de te dempen én te realiseren watergangen en groene parkeerplaatsen.

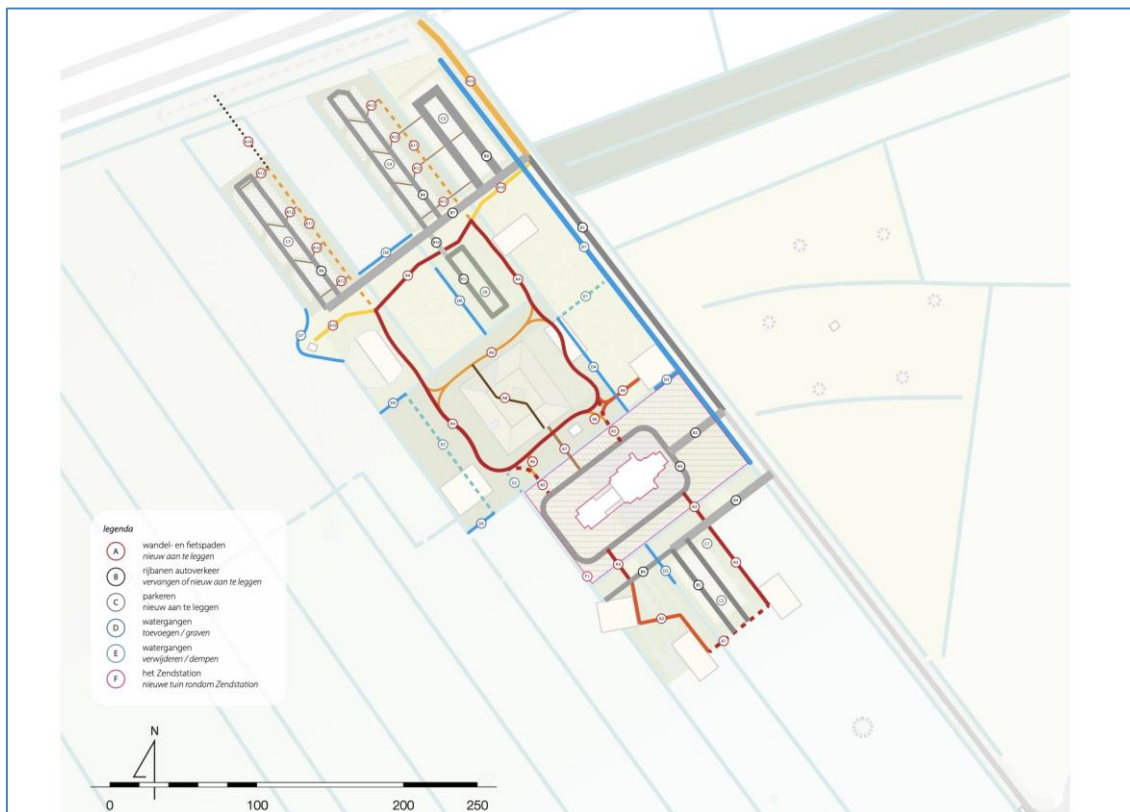
Figuur 1: De te slopen opstallen in de blauwe kaders

(bron: Aerials-calculator)

Figuur 2: De te slopen opstallen in blauwe kaders (luchtfoto)

(bron: Aerials-calculator)

Figuur 3: De voorgenumen nieuwe inrichting met daarbij de te dempen watergangen en parkeerplaatsen

Om de uitvoer van de ontwikkelingen mogelijk te maken dient onderzoek verricht te worden naar de aanwezigheid van beschermde gebieden en flora en fauna, om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming wordt overtreden. In dat kader is door EcologieWerkt een QuickScan Wet natuurbescherming uitgevoerd. Dit rapport presenteert de bevindingen van dat onderzoek.

Het plangebied ligt in de gemeente Lopik. Het betreft het Nozema terrein wat voorheen in gebruik was als zendstation. Het bestaat uit diverse opstallen van wisselende leeftijd en wisselende bouwstijl. Het terrein bevindt zich net ten zuiden van de bebouwing van IJsselstein (figuur 4).

Figuur 4: Ligging plangebied (rode stip) in Lopikerkapel

(bron: AERIUS-Calculator)

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van de QuickScan is te onderzoeken of:

- in het plangebied beschermde plant- en diersoorten kunnen voorkomen
- de ingreep mogelijk een effect heeft op deze beschermde soorten
- de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en NNN)
- het plangebied een belangrijke functie voor beschermde plant- en diersoorten kan vervullen (bijvoorbeeld als essentieel foerageergebied, vliegroute, nest- of verblijfplaats)
- op basis van bovenstaande bevindingen nader onderzoek nodig is

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de opzet van het onderzoek toegelicht. Hoofdstuk 3 beschrijft de kenmerken van het plangebied en de ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden. Hoofdstukken 4 en 5 beschrijven de resultaten van het bureau- en veldonderzoek. In hoofdstuk 6 worden hieruit conclusies getrokken en advies gegeven.

De belangrijkste (verbods)bepalingen uit de Wet natuurbescherming staan in bijlage I. In bijlage II staat een overzicht van de gebruikte literatuur en bronnen. In bijlage III wordt extra fotomateriaal gepresenteerd.

2. Opzet van het onderzoek

2.1 Bureauonderzoek

Door middel van bronnen- en literatuuronderzoek wordt onderzocht welke beschermde flora en fauna in de omgeving van het plangebied recent zijn waargenomen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de verspreidingsatlas dat voor het plangebied en de directe omgeving de waarnemingen van Flora en Fauna weergeeft. Daarnaast worden relevante en actuele websites geraadpleegd. Ook wordt de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden in kaart gebracht. Aan de hand van deze informatie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Ook wordt een inschatting gemaakt of de voorgenomen ruimtelijke ingreep negatieve effecten heeft op (potentieel) aanwezige beschermde soorten en gebiedsfuncties.

2.2 Veldonderzoek

Naast een bureaustudie wordt een biotooptoets uitgevoerd: een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld.

Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied en de invloedssfeer van de werkzaamheden.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, wordt beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn. Bij deze toetsing wordt alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wet natuurbescherming.

Algemene soorten worden dus niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Wel geldt de zorgplicht op grond van artikel 1.11.

3. Beschrijving van het plangebied

3.1 Algemene beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt in de gemeente Lopik. Het betreft het Nozema terrein wat voorheen in gebruik was als zendstation. Het bestaat uit diverse opstallen van wisselende leeftijd en wisselende bouwstijl. Het terrein bevindt zich net ten zuiden van de bebouwing van IJsselstein (figuur 4). Een foto impressie figuur 5 (zie ook bijlage III).

Figuur 5: Foto impressie: links opstal A;

rechts opstal E

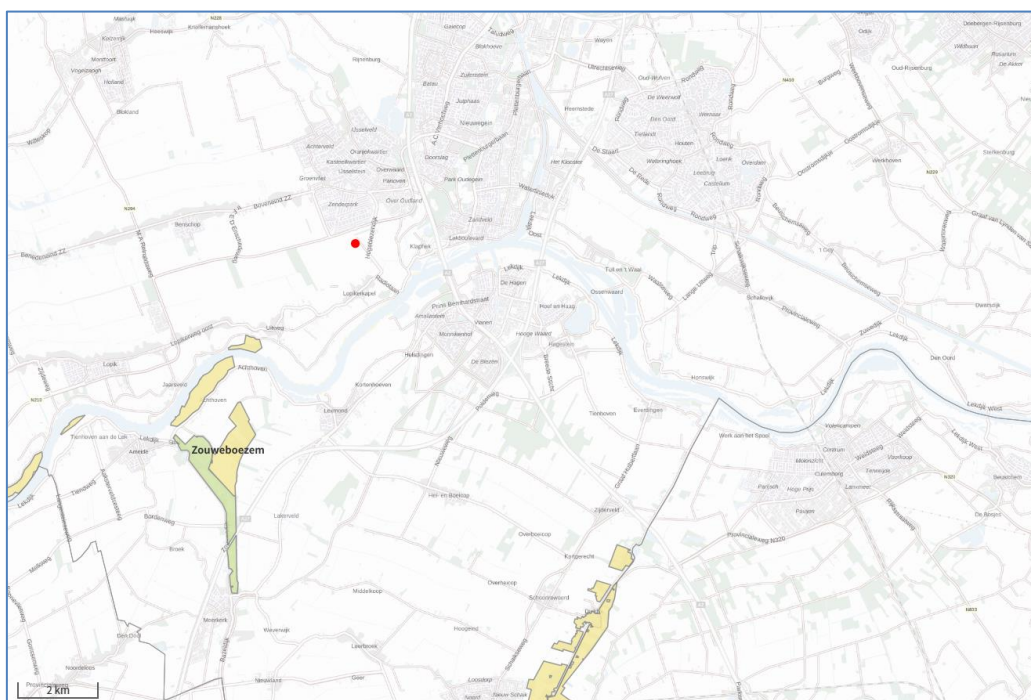
3.2 Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden

Op onderstaande kaarten is te zien dat het plangebied geen deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland (afstand tot NNN vanuit het centrum van het plangebied 140 meter, figuur 6). Het gebied maakt eveneens geen onderdeel uit van een ander beschermd gebied, zoals Natura 2000, belangrijk weidevogelgebied of strategische reservering natuur.

Deze QuickScan doet geen uitspraken over stikstofdepositie. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied *Uiterwaarden Lek* met deels een stikstofgevoelig habitatype ligt op 3,6 kilometer afstand. *Zouweboezem* met deels een stikstofgevoelig habitatype ligt op 5,2 km afstand. Het verder weg gelegen Natura 2000 gebied *Lingegebied & Diefdijk-Zuid* ligt op 10,3 kilometer afstand en is ook deels gevoelig voor stikstof (figuur 7). Indien noodzakelijk dient apart stikstofonderzoek uitgevoerd te worden.

Figuur 6: Ligging plangebied (paarse kader) ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland (bron: gis.provincie-utrecht.nl)

Figuur 7: Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van o.a. Natura 2000-gebieden Uiterwaarden Lek boven: Zouweboezem (zuidwest) en Lingegebied & Diefdijk-Zuid (zuidzuidoost) (Bron: Aeries-Calculator)

4. Bureauonderzoek

Uit recente verspreidingsgegevens blijkt dat in of nabij het plangebied (bron verspreidingsatlas.nl) binnen een straal van 5 kilometer diverse beschermde soorten flora en fauna zijn waargenomen. Soorten die binnen het plangebied of direct omgeving zijn waargenomen komen uit verschillende soortgroepen.

Vogels

In het plangebied en directe omgeving zijn beschermde soorten die hun nest maken in of aan gebouwen waargenomen, zoals Gierzwaluw en Huismus. Ook soorten met een jaarrond beschermd nest in bomen als Buizerd en Boomvalk zijn waargenomen in de omgeving van Lopikerkapel.

Vleermuizen

Boombewonende vleermuizen zoals Ruige dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis en Rosse vleermuis en gebouwbewonende soorten zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Meervleermuis komen voor in de omgeving van Lopikerkapel.

Grond gebonden zoogdieren

Van de marterachtige worden Hermelijn, Wezel, Bunzing en Boomarter genoemd. Ook de Bever wordt genoemd in de omgeving van Lopikerkapel.

Amfibieën en reptielen

Van de amfibieën wordt de Rugstreeppad en Heikikker gemeld, van reptielen wordt de Ringslang genoemd in de omgeving van Lopikerkapel.

Vissen

Van de soortgroep vissen worden enkele typisch riviersoorten genoemd in de omgeving van Lopikerkapel.

Overige fauna waaronder vlinders en libellen

De Grote vos wordt als beschermde soorten vlinder gemeld rond Lopikerkapel. Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten libellen.

Flora

In de omgeving van Lopikerkapel zijn diverse soorten beschermde soorten flora aangetroffen waaronder ook muurplanten zoals de muurvaren.

5. Veldonderzoek

Het veldonderzoek is op 29 maart 2023 uitgevoerd door ecooloog R. Eisenga, tussen 10:00 uur en 13:45. Zie onderstaande tabel voor de weersomstandigheden. De gegevens van het veldbezoek zijn aangevuld met opbrengsten van een veldbezoek door ecologen van de RUD in april 2023.

Tabel 1: Weersomstandigheden

(bron: buienradar.nl)

Datum	Temperatuur (°C)	Overheersende windrichting (bft)	Bewolking	Neerslag (mm)
29-03-2023	14°	WZW 3	Bewolkt	0mm

Tijdens het veldbezoek is nagegaan of het plangebied een functie vervult voor de hierboven genoemde soorten. Deze bevindingen worden hieronder per soortgroep uiteengezet. Daarna wordt per opstal verslag gedaan van de bevindingen.

5.1 Vogels

Tijdens het veldbezoek is geen van de vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is waargenomen in of in de directe omgeving van het plangebied. Diverse algemene soorten werden gezien zoals: Merel, Koolmees, Vink, Wilde eend en Winterkoning.

Alle opstallen zijn onderzocht op openingen in het dakvlak of muren waardoor gebouwbewonende soorten vogels een nestplek zouden kunnen vinden. Deze openingen zijn niet aangetroffen.

De bomen in het plangebied blijven vooralsnog behouden. Bomen nabij slooplocaties zijn onderzocht op jaarrond beschermde nesten. Door de tijd van het jaar, de bomen hebben nog geen blad, was dit goed mogelijk. Geen van de bomen bevat een groot en daarmee mogelijk jaarrond beschermd nest. In deze bomen zijn ook geen holtes aangetroffen.

Op twee plekken zijn nestkasten voor de Bosuil opgehangen. Er zijn geen indicaties dat deze in gebruik zijn als nestlocatie of vaste rustplek. Er zijn geen uitwerpselen noch braakballen aangetroffen onder en rondom de kasten.

Op advies van de RUD worden de kasten onderzocht op hun functie.

Het plangebied is door de grootte en inrichting waarschijnlijk broedbiotoop voor diverse algemene soorten vogels. Broedende vogels en hun nest zijn beschermd. In de bomen en struiken kunnen algemene soorten broedvogels tot broeden komen zoals de waargenomen Merel, Wilde eend en Winterkoning. Hiervoor geldt dat deze algemene vogels zijn beschermd zolang zij het nest in gebruik hebben.

Conclusie vogels

Het ontbreekt in het plangebied aan mogelijkheden voor gebouwbewonende soorten vogels om een nest te hebben. Ook de bomen bevatten geen grote nesten of holtes. Op advies van de RUD worden de twee grote nestkasten onderzocht op hun functie.

Het is daardoor niet uit te sluiten dat de ontwikkelplannen een negatief effect hebben op

beschermde vogelsoorten en jaarrond beschermde nesten. Een nader onderzoek naar beschermde soorten is noodzakelijk.

Het is zeer aannemelijk dat algemene soorten broedvogels een nest hebben in het plangebied. Hiervoor geldt de zorgplicht (bijlage I). Indien de werkzaamheden starten tijdens het broedseizoen (maart t/m half augustus) moet door een ecooloog vastgesteld worden of algemene broedvogels een nest hebben binnen het plangebied of de verstorende invloedsfeer. Indien de geplande bouwperiode aanvangt vóór het broedseizoen en er voortdurend doorgewerkt wordt (m.u.v. de weekenden) komen algemene soorten niet tot broeden en hoeft er geen broedvogelcheck uitgevoerd te worden.

5.2 Vleermuizen

Een aantal van de opstallen heeft openingen waardoor vleermuizen in de spouw of achter dakoverstek een verblijfplaats kunnen hebben. Dit wordt per opstal uitgewerkt in paragraaf 5.9.

Als foerageergebied heeft het plangebied waarschijnlijk een functie. De inrichting met water en hagen en bebouwing waardoor luwe plekjes aanwezig zijn, maakt het geschikt foerageergebied. Tijdens en na de geplande sloopwerkzaamheden blijft foerageergebied ruim voorhanden. Op advies van de RUD moet de functie foerageergebied voor soorten en aantallen vleermuizen nader onderzocht worden.

Het plangebied vormt aan de buitenranden een lijnelement. De te slopen opstallen maken hiervan weliswaar onderdeel uit omdat zij deels (gebouw A, C en E) in een lijn liggen met bomenlanen en hagen. Het wegvallen van deze gebouwen door sloop wordt opgevangen door deze bomenlanen en hagen. Een mogelijke vliegroute wordt hiermee niet aangetast. Deze functie hoeft niet nader onderzocht te worden.

Conclusie vleermuizen

Er zijn mogelijkheden voor verblijfplaatsen voor vleermuizen in het plangebied. Door inrichting van het terrein is er mogelijk sprake van essentieel foerageergebied. Deze functie blijft tijdens en na de werkzaamheden behouden en waar mogelijk versterkt, op advies van de RUD moet de functie foerageergebied voor soorten en aantallen vleermuizen onderzocht worden. Het aanwezige lijnelement wordt opgevangen door aanwezige bomenlaan en hagen. Een nader onderzoek naar verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied voor de soortgroep vleermuizen is noodzakelijk om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied bestaat uit slechts 3,2 ha. Voor beschermde soorten marters is dit veel te klein als op zichzelf staand leefgebied. Het plangebied kan door de ligging onderdeel uitmaken van een groter leefgebied. Door de inrichting is het plangebied optimaal jachtgebied. Er zijn bosschages en houtwallen afgewisseld met open plekken. De opstallen zijn bekeken op toegankelijkheid voor marters. Bij één opstal is de ruimte onder de fundering bereikbaar (gebouw C). Via deze opening kan een marter een ruimte bereiken die als verblijfplaats kan worden gebruikt (zie ook paragraaf 5.9, gebouw C). Als leefgebied blijft de functie tijdens en na de geplande werkzaamheden behouden. Dit geldt ook voor mogelijke andere verblijfplaatsen in bijvoorbeeld houtwallen, ook deze blijven behouden en worden zelfs uitgebreid.

Een nader onderzoek naar de opening in gebouw C moet aantonen dan wel uitsluiten dat deze locatie een functie heeft als verblijfplaats voor (beschermde) soorten marters. In overleg met en na koord van de RUD heeft dit onderzoek reeds plaatsgevonden. Het pand heeft geen functie voor marters. De aanpak wordt beschreven in de eindrapportage van alle nader onderzoeken.

Conclusie grondgebonden zoogdieren

De aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdieren als marters kan niet worden uitgesloten in het plangebied. Een nader onderzoek naar de functie verblijfplaats in gebouw C voor deze grondgebonden beschermde soorten zoogdieren is noodzakelijk. Voor algemene soorten zoogdieren geldt de zorgplicht (zie bijlage I).

5.4 Amfibieën en reptielen

Het plangebied voldoet voor de Ringslang niet aan de biotoopeisen die zij stellen.

Voor de Ringslag geldt dat langs en in de sloten door het plangebied riet en andere hoge waterplanten aanwezig zijn. Deze voorwaarde is niet of in onvoldoende mate aanwezig waardoor het plangebied ongeschikt is voor de Ringslang om zijn totale levenscyclus te doorlopen. De Ringslang is zeer alert en gevoelig voor verstoring, mocht er zich een Ringslang van buiten het plangebied tijdelijk aanwezig zijn, dan zal deze bij benadering vluchten.

Een belangrijke voorwaarde voor de Rugstreeppad is de aanwezigheid van los zand om zich in te vestigen, deze voorwaarde ontbreekt. Voor de Rugstreeppad zijn de sloten geen ideaal voortplantingswater omdat het permanent water betreft waarin ook roofdieren voorkomen die zich voeden met de larven, Rugstreeppadden ambiëren veelal tijdelijk (en daardoor roofdiervrij) water dat vlug opwarmt. Omdat in de omgeving van het plangebied de aanwezigheid van de Rugstreeppad eerder is aangetoond wordt op advies van de RUD de functie van het plangebied voor deze soort nader onderzocht.

Tijdens het veldbezoek door ecologen van de RUD werd een volwassen exemplaar van de Heikikker aangetroffen in het plangebied. Het plangebied moet worden onderzocht naar de functie voor de Heikikker.

Conclusie amfibieën en reptielen

Geconstateerd is dat het plangebied geschikt biotoop voor een aantal beschermde amfibieën vormt, Rugstreeppad en Heikikker. De aanwezigheid is niet uit te sluiten en voor de Heikikker al aangetoond. Voor algemene soorten geldt de zorgplicht (bijlage I).

Een nader onderzoek naar de functie van het plangebied voor beide soorten is noodzakelijk.

5.5 Vissen

Een doodlopend deel van een watergang wordt op termijn gedempt en elders opnieuw gerealiseerd. Het dempen zal zorgvuldig en onder ecologische begeleiding gebeuren. Aanwezige dieren kunnen uitwijken naar het deel dat behouden blijft.

In het plangebied blijven de overige aanwezige waterwegen zoals ze zijn. De soortgroep vissen is hierdoor voor het plangebied niet verder onderzocht.

5.6 Overige fauna waaronder vlinders en libellen

Het plangebied heeft voor vlinders en libellen een functie als leefgebied. Alle levensfasen kunnen worden doorlopen. Deze functie blijft onveranderd aanwezig tijdens en na de voorgenomen werkzaamheden.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat er waarnemingen zijn van de door de Wet natuurbescherming beschermde soort vlinder te weten de Grote vos.

Het plangebied voldoet voor deze soort niet aan het habitat dat zij wensen om de hele levenscyclus te voltooien.

De NDDF Verspreidingsatlas zegt over de Grote vos het volgende:

Leefgebied:

Vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen.

Ook zwervende individuen worden vooral in een bosrijke omgeving gevonden. De vlinders zijn vooral te vinden op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout.

Levenscyclus

Rups: eind april-half juli. Jonge rupsen leven in nesten bij elkaar, volwassen rupsen leven solitair. De verpopping vindt plaats op de voedselplant. De soort overwintert als vlinder in een grot of holle boom.

Waardplant

Vooraf iep; ook zoete kers en sommige wilgensoorten.

Conclusie: het plangebied voldoet maar deels aan de eisen die deze vlindersoort aan het leefgebied stelt. Bovendien blijft een eventuele functie behouden. Er is geen binding met de te slopen opstallen.

Er is voor deze soortgroepen geen nader onderzoek noodzakelijk.

5.7 Flora

Het plangebied is onderzocht en is ongeschikt biotoop voor beschermde soorten planten, die hoge eisen stellen aan hun leefgebied.

5.8 Bomen

In het plangebied bevinden zich tientallen bomen. Van diverse soorten, meest voorkomende soorten zijn Zwarte els, Grove den en Knotwilg. De bomen worden vooralsnog ongemoeid gelaten. Worden er toch bomen gekapt volg dan de aanwijzingen op: [Boom kappen | Gemeente Lopik](#).

5.9 Bevindingen per opstal

In deze paragraaf wordt per opstal een analyse gegeven van de mogelijke geschiktheid van de opstal voor beschermde soorten. In figuur 1 en 2 wordt aangegeven waar de opstallen zich op het terrein bevinden.

Gebouw A

Dit gebouw is een voormalig kantoorgebouw en twee achtergelegen schuren, allen met een bitumen dak alleen het kantoorgebouw heeft een spouw (figuur 8). Het gebouw kent enkele openingen in de muur. In de lagere openingen is duidelijk zichtbaar dat de spouw geruime tijd

geleden is na-geïsoleerd met piepschuimballetjes (figuur 9). Omdat dit waarschijnlijk enige tijd geleden is gedaan kan dit isolatiemateriaal gezakt zijn waardoor er achter de hoger gelegen openingen opnieuw ruimte is ontstaan in spouw. Deze ruimtes kunnen door gebouwbewonende vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaats (figuur 10). Deze functie moet onderzocht worden.

Door het ontbreken van dakpannen is er geen ruimte voor gebouwbewonende soorten vogels om een nest te hebben. Ook onder het dakoverstek is te weinig ruimte voor vogels om een nest te hebben.

Het gebouw is gesloten, kleine zoogdieren kunnen er niet onder of in komen.

Figuur 8: Opstal A en achter gelegen schuur

Figuur 9: Zichtbaar is de isolatie van de spouw, deze openingen leiden niet naar een ruimte

Figuur 10: Twee locaties (rode stip) waar toegangen zijn naar achtergelegen ruimtes

Gebouw B

Deze opstallen bestaan uit twee stalen schuren (figuur 11). De wanden, dak en onderzijde zijn gesloten. Deze twee schuren hebben geen mogelijkheden voor beschermde soorten.

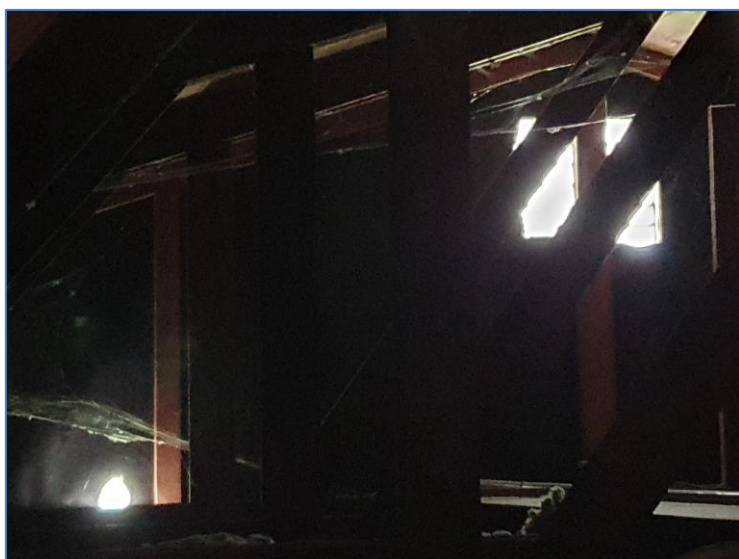
Figuur 11: Opstal B, twee gesloten stalen schuren

Gebouw C

Opstal C bestaat uit een houten voormalig kantoorgebouw met een bitumen dak (figuur 12). Alle wanden zijn dicht, op een gat na die naar de zolder leidt. De zolder is bekeken, om het gat heen hangen grote spinnenwebben (figuur 13). Vleermuizen vermijden spinnenwebben, zeker in deze hoeveelheid en vol met stof. De ventilatieopeningen in beide nokken zijn aan de binnenzijde afgesloten met fijn horgaas. Hier kunnen geen dieren de zolder bereiken. Op advies van de RUD zal deze opening nader onderzocht worden om uit te sluiten dan wel aan te tonen dat opstal C een functie heeft voor vleermuizen.

Figuur 12: Opstal C

Figuur 13: Opening links onder met vlak erboven veel spinnenwebben

Op één plek is een opening onder de fundering waar door de ruimte eronder toegankelijk is (figuur 14). Deze ruimte kan een verblijfplaats van een soort marter zijn. Deze locatie moet nader onderzocht worden.

Figuur 14: Opening waar de ruimte onder de fundering bereikt kan worden

Voor beschermde soorten vogels is het gebouw ongeschikt door het bitumen dak en het ontbreken van openingen in het overstek. De twee nestkastjes zijn ten tijde van het veldbezoek niet bezet. Hier zouden algemene soorten broedvogels in tot broeden kunnen komen. Alle nestelende vogels zijn beschermd. De twee containers nabij deze opstal zijn ongeschikt voor beschermde dieren (figuur 15).

Figuur 15: De twee golfplaten schuren

Gebouw D

Opstal D bestaat uit een woning uit de eerste helft van de jaren 40 (figuur 16). De woning is opgetrokken uit hout en heeft een rieten dak. Alle kanten sluiten goed aan, er is geen ruimte voor vogels noch vleermuizen om in het pand te verblijven (figuur 17).

Figuur 16: Opstal D

Figuur 17: De dakranden rondom zijn gesloten

Op het dak ontbreekt één nokpan, een controle met de verrekijker liet zien dat het riet eronder nog nauw aansluit, er is geen ruimte onder de nokpannen links en rechts van de ontbrekende nokpan (figuur 18).

Figuur 18: Er is geen ruimte onder de nokpan noch onder de pannen ernaast

Voor opstal D is geen nader onderzoek nodig. Het pand heeft geen functie voor beschermde soorten.

Gebouw E

Opstal E bestaat uit een woning. De woning heeft een gesloten pannendak en lage goten (figuur 20). Ook is de woning omringd door hoge bomen. Dit maakt het dakvlak ongeschikt voor Gierzwaluwen en Huismussen om onder de pannen een nestlocatie te hebben.

Figuur 19: Opstal E

Aan beide nokken zitten op een aantal plekken openingen tussen de muur en het overstek (figuur 21). Ook staan de bomen hier op voldoende afstand. Dit maakt deze openingen geschikt voor vleermuizen om toegang te krijgen tot de ruimte achter het overstek. Voor opstal E moet de functie voor vleermuizen nader worden onderzocht.

Figuur 20: Gesloten dakvlak opstal E

Figuur 21: Ruimte tussen het hout en de muur geeft toegang tot het overstek

Gebouw F

Opstal F is een grotendeels uit steen opgetrokken schuur met een spouw en een plat bitmumen dak. De muur heeft open stootvoegen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden om de spouw te bereiken. Een observatie van de open stootvoegen met de verrekijker laat zien dat deze allemaal zijn bewoond door een type trechterspin (figuur 22). De aanwezigheid van trechterspinnen sluit het gebruik van de open stootvoegen door gebouwbewonende vleermuizen uit. De boeidelen zitten strak tegen de muur, er is geen ruimte achter.

Figuur 22: Open stootvoeg bewoond door een type Trechterspin

De schuur is verder ook gesloten, er zijn geen mogelijkheden voor beschermde diersoorten om een verblijfplaats te hebben. Voor Opstal F is geen nader onderzoek nodig.

NB. Op advies van de RUD wordt voorafgaand aan de vleermuisonderzoeken op andere locaties gekeken of de open stootvoegen nog steeds bezet zijn door trechterspinnen. Is dat niet het geval dan zal het pand meegenomen worden in de vleermuisonderzoeken.

Figuur 23: Opstal F

Gebouw G

Opstal G is een aanbouw aan het monumentale hoofdgebouw en is momenteel in gebruik als kantoor. Het kent in het verlengde van het hoofdgebouw drie verdiepingen met een noord en een zuid vleugel van één bouwlaag. Dit gebouw heeft een plat dak en heeft geen mogelijkheden voor gebouwbewonende soorten vogels om een nest te maken.

Figuur 24: Opstal G

Het gebouw heeft een spouw en heeft rondom grotendeels schone open stootvoegen (figuur 25). Deze open stootvoegen geven toegang tot de spouw en kunnen door gebouwbewonende vleermuizen worden gebruikt als toegang tot een verblijfplaats. Een nader onderzoek moet uitwijzen welke functie het gebouw heeft voor gebouwbewonende vleermuizen.

Figuur 25: Gebouw G met een deel van de open stootvoegen bij de rode stippen

De resultaten van het veldbezoek aan de zeven opstallen worden in tabel 2 weergegeven.

Tabel 2: Weergave resultaten veldbezoek

Opstal	vogels	vleermuizen	marters
Gebouw A	Nee	Ja: Zomer-Kraam-Paarverblijf	Nee
Gebouw B	Nee	Nee	Nee
Gebouw C	Nee	Nee	Ja
Gebouw D	Nee	Nee	Nee
Gebouw E	Nee	Ja: Zomer-Kraam-Paarverblijf	Nee
Gebouw F	Nee	Nee*	Nee
Gebouw G	Nee	Ja: Zomer-Kraam-Paar-Massawinterverblijf	Nee

* regelmatige controle van open stootvoegen met spinrag

6. Conclusie en advies

6.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De ingreep leidt niet tot verkleining van de habitats van soorten in Natura 2000-gebieden of het NNN en heeft geen significant verstorend effect op deze soorten.

Deze QuickScan doet geen uitspraken over stikstofdepositie. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied *Zouweboezem* met deels een stikstofgevoelig habitatype ligt op 3,6 kilometer afstand. Het verder weg gelegen Natura 2000 gebied *Lingegebied & Diefdijk-Zuid* ligt op 10,3 kilometer afstand en is ook deels gevoelig voor stikstof. Indien noodzakelijk dient apart stikstofonderzoek uitgevoerd te worden.

6.2 Soortbescherming

Vogels

De opstallen in het plangebied hebben geen mogelijkheden als nestlocatie voor beschermde soorten vogels.

De twee nestkasten worden op advies van de RUD onderzocht naar de functie.

Het is zeer aannemelijk dat algemene soorten broedvogels een nest hebben in het totale plangebied. Alle nestelende vogels zijn beschermd. Ook geldt de zorgplicht (bijlage I). Indien de werkzaamheden starten tijdens het broedseizoen (maart t/m half augustus) moet door een ecooloog vastgesteld worden of algemene broedvogels een nest hebben binnen het plangebied binnen de verstorende invloedssfeer.

Indien de geplande bouwperiode aanvangt vóór het broedseizoen en er voortdurend doorgewerkt wordt (m.u.v. de weekenden) komen algemene soorten niet tot broeden en hoeft er geen broedvogelcheck uitgevoerd te worden.

Vleermuizen

Het plangebied is geschikt voor een functie voor vleermuizen.

- Drie (wellicht vier – zie tabel 2) van de zeven onderzochte gebouwen hebben openingen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden als verblijfplaats.

Een nader onderzoek naar de functie verblijfplaatsen voor beschermde soorten vleermuizen is hierdoor noodzakelijk.

Foerageergebied gaat niet verloren. De opstallen vormen geen essentieel onderdeel van een lijnelement. Op advies van de RUD wordt voor het plangebied de functie foerageergebied in kaart gebracht.

Grondgebonden zoogdieren

De aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdieren als marters kan niet worden uitgesloten in het plangebied. Als jachtgebied blijft het behouden. Verschillende takkenhopen bieden geschikte rustplekken en blijven behouden. In één opstal kan de ruimte onder de fundering van buitenaf worden bereikt. Hier kan zich een verblijfplaats bevinden.

Verblijfplaatsen van bepaalde marterachtigen zijn beschermd. Een nader onderzoek moet uitwijzen of zich hier een verblijfplaats bevindt en van welke soort.

Voor algemene soorten zoogdieren geldt de zorgplicht (zie bijlage I).

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek door de RUD is de aanwezigheid van de Heikikker vastgesteld (één exemplaar). In de omgeving buiten het plangebied is ook de Rugstreeppad aangetoond. Nader onderzoek is noodzakelijk, naar de aanwezigheid en/of de functie en populatieomvang van het plangebied voor beide soorten. Voor algemene soorten geldt de zorgplicht, zie bijlage I.

Vissen

De watergangen binnen het plangebied blijven grotendeels intact, de soortgroep vissen is niet verder onderzocht. Voor werkzaamheden aan watergangen zijn richtlijnen. Deze zijn terug te vinden in Bijlage I.

Overige fauna waaronder vlinders en libellen

Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het biotoop van het plangebied geschikt is als foerageergebied voor (beschermd) soorten vlinders. Voor beschermde soorten ontbreekt het aan specifieke waardplanten. De hele levenscyclus kan hier niet worden doorlopen. Buiten de te slopen opstallen blijft het plangebied vooralsnog zoals het nu is.

Libellen kunnen via het water hun hele levenscyclus doorlopen. De watergangen blijven grotendeels intact.

Voor deze soortgroepen is een nader onderzoek niet noodzakelijk.

Flora

Met beschermde flora hoeft op grond van verspreidingsgegevens, habitat en waarnemingen tijdens het veldbezoek geen rekening gehouden te worden.

Bomen

Er bevinden zich enkele tientallen bomen in het plangebied. Op de website van de gemeente [Boom kappen | Gemeente Lopik](#) wordt uitgelegd wat er nodig is om tot kappen over te gaan. Hou daarbij rekening met het kapseizoen dat loopt van 15 maart tot 15 juli (wanneer er zoals hier het geval is watervogels op de oever kunnen broeden loopt het broedseizoen langer door, houdt dan 15 augustus aan).

Bijlage I Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming, onderdeel soorten

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV, V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 - 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 - 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Verordening vrijstelling soorten provincie Utrecht

De provincie Utrecht acht het wenselijk vrijstellingen te verlenen van verboden ter bescherming van soorten dieren op grond van de Wet natuurbescherming voor de volgende diersoorten:

Aardmuis, Bastaardkikker, Bosmuis, Bruine kikker, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Gewone bosspitsmuis, Gewone pad, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Kleine watersalamander, Konijn, Ondergrondse woelmuis, Ree, Rosse woelmuis, Tweekleurige bosspitsmuis, Veldmuis, Vos, Wezel, Woelrat.

Bovenstaande soorten zijn derhalve niet beschermd bij de voorgenomen werkzaamheden, wel geldt de zorgplicht.

Zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11

Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zoogdieren

Zodra een in het wild levend dier wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden kan deze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikte habitat in de nabijheid van het plangebied. Vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken, steenhopen en dergelijke) moet gefaseerd worden verwijderd, waardoor aan amfibieën en grondgebonden zoogdieren gelegenheid wordt gegeven te vluchten.

Bij kap van de vegetatie in de winter dient men rekening te houden met zoogdieren in winterslaap, zoals de egel. Inachtneming van de zorgplicht betekent dat men het struikgewas handmatig en gefaseerd kapt, in plaats van met bulldozer of graafmachine. De egel is met name 's nachts actief. Door de werkzaamheden overdag te plannen wordt verstoring zoveel mogelijk voorkomen.

Werkzaamheden aan watergangen

Werkzaamheden in de watergangen dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden in de maanden september en oktober (na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van vissen en amfibieën). Werkzaamheden in watergangen kunnen alleen plaatsvinden als zowel de watertemperatuur als de luchttemperatuur boven het vriespunt en beneden de 25°C liggen en wanneer er geen sprake is van ijsvorming.

Bagger dat vrijkomt tijdens werkzaamheden dient gecontroleerd te worden op aanwezigheid van dieren (amfibieën en vissen). Indien dieren worden aangetroffen, dienen de soorten teruggeplaatst te worden in een geschikt leefgebied in de nabije omgeving, waar geen werkzaamheden zullen plaatsvinden.

Zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Vogels

Voor het broedseizoen staat geen vaste periode. Veel vogelsoorten broeden in de periode februari tot en met half augustus. Indien watervogels in het onderzoeksgebied aanwezig zijn, kunnen deze broeden tot eind augustus. Nesten en eieren zijn gedurende de hele broedperiode van de betreffende soort beschermd, vanaf het eerste takje tot het uitvliegen van het laatste jong. Indien wordt gestart in het broedseizoen, dan moet door een deskundig ecooloog voorafgaand aan de werkzaamheden worden nagegaan of verstoring van broedvogels plaatsvindt.

Bijlage II Literatuur en bronvermelding

Literatuur

Vleermuizen van Europa, C. Dietz en A. Kiefer, Zeist 2017

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Zoogdierverseniging 2016, S. Broekhuizen et al.

Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties. Weeda e.a. 1985-1994

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten - Natuurbescherming, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Lopikerkapel

Een nieuwe wet voor de natuur: Wet Natuurbescherming, artikel uit De Strandloper 48e jaargang nummer 3, juni 2016, J. van Dijk

Bronvermelding

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.floron.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.bij12.nl

www.calculator.aerius.nl

[Vivara Natuurbeschermingsproducten | Vogelvoer, nestkasten en meer | Vivara](#)

[Homepagina - Unitura - Wij maken natuurinclusief bouwen tot een succes](#)

Bijlage III Fotomateriaal

EcologieWerkt

Nader Onderzoek Beschermde soorten Wet natuurbescherming Biezendijk 3, Lopikerkapel

Rapport

Nader Onderzoek Beschermde soorten Wet natuurbescherming

Locatie	:	Biezendijk 3, Lopikerkapel
Datum	:	5 september 2023
Ecoloog	:	R. Eisenga
Email	:	Ruurd@ecologiewerkt.nl www.ecologiewerkt.nl
Telefoon	:	M 06 418 264 15
Opdrachtgever	:	Amobi Holding Het Zendstation Biezendijk 3 3412 KB Lopikerkapel

© EcologieWerkt: Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch of anderszins zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever.

Samenvatting

In opdracht van Amobi Holding is in voorjaar, zomer en najaar van 2023 nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan het plangebied aan de Biezendijk 3 te Lopikerkapel. De voorgenomen plannen voorzien in het slopen van een aantal opstallen, grasland omvormen tot groene parkeergelegenheid met een open structuur en het dempen/verleggen van een aantal watergangen.

Het nader onderzoek spitst zich toe op het voorkomen en populatiegrootte van Rugstreeppad, populatiegrootte Heikikker (aanwezigheid is reeds vastgesteld), de functie voor vogels met een jaarrond beschermd nest en de functie foerageergebied voor vleermuizen alsook de functie verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten vleermuizen.

Deze samenvatting beschrijft de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek. Voor de volledigheid verwijzen wij u ook naar hoofdstuk 5 Conclusie en aanbevelingen.

Tabel 1: Onderzochte soortgroepen en het resultaat

Soort	Onderzochte functie	Resultaat
Rugstreeppad	Leefgebied/voortplantingswater	Nee/nee
Heikikker	Leefgebied/voortplantingswater	Ja*/nee
Marters	Verblijfplaats	Nee
Vogels	Jaarrond beschermd nest	Nee
Vleermuizen	Verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied	Nee

Rugstreeppad

Tijdens de veldbezoeken is niet één keer een Rugstreeppad waargenomen. Ook is er tijdens geen van de avond- en ochtendbezoeken aan het plangebied koorzang gehoord.

Bij het bemonsteren van de sloten en het langslopen van de oevers van (te dempen) sloten en over het grasland en het terrein zelf zijn geen Rugstreeppadden waargenomen.

Het plangebied heeft (g)een functie voor Rugstreeppadden, een ontheffing is niet noodzakelijk op de werkzaamheden uit te voeren.

Heikikker

Tijdens een veldbezoek door de provincie Utrecht* werd ter plaatse een Heikikker aangetroffen. Tijdens geen van de daarna door EcologieWerkt uitgevoerde veldbezoeken is een Heikikker aangetroffen.

Bij het bemonsteren van sloten zijn geen larven van Heikikkers aangetroffen. Bij looprondes over de grasland dat wordt omgevormd en langs de oeverzone van waterwegen zijn geen juveniele en volwassen exemplaren van de Heikikker waargenomen.

Doordat in en nabij de locaties waar ontwikkelingen gepland staan geen Heikikkers zijn aangetroffen is een functie van het plangebied voor deze soortgroep op deze locaties niet aangetoond. Met het creëren van nieuwe waterwegen met ruimte voor natuurlijke oevers is de verwachting dat het plangebied in kwaliteit sterk wordt verbeterd voor de soortgroep amfibieën waardoor het ontstaan van een gezonde populatie mogelijk is.

Het plangebied heeft vooralsnog een functie voor één volwassen exemplaar van de Heikikker. Deze waarneming geeft aan dat het plangebied een functie heeft als landhabitat voor een kleine populatie van de Heikikker. Een ontheffing is noodzakelijk om de werkzaamheden uit te voeren.

Marters

De enige toegang tot onder een opstal is onderzocht door Eco-line. Hieruit is gebleken dat deze toegang geen sporen van een gebruik door marters kent. Geen uitwerpselen, geen afdrukken in het zand en geen prooiresten. In overleg met de RUD zijn de openingen onder het pand na deze vaststelling dichtgemaakt (figuur 1, 2 en 3). Een functie voor beschermde soorten grondgebonden zoogdieren waaronder marters is hiermee uitgesloten.

Jaarrond beschermd nest

In het plangebied zijn drie kasten opgehangen, in een boom langs de laan die naar het plangebied leidt nog één. Twee van deze kasten zijn speciaal opgehangen voor de Bosuil, twee voor de Steenuil. Voor en na ieder veldbezoek voor vleermuizen werden de kasten onderzocht op broedende vogels. Er zijn geen broedende uilen aangetroffen. Tijdens één veldbezoek werd op grote afstand een vrouwtje Bosuil roepend gehoord. Steenuilen ontbreken in het plangebied. Eén van de bosuilkasten is in gebruik bij een Torenvalk. De Torenvalk is een categorie 5 soort. Dit houdt het volgende in:

Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Indien dit het geval is, is een omgevingscheck benodigd.

De Torenvalk is erg flexibel in de keuze van een nestlocatie. Als de kast die nu gebruikt wordt op de huidige locatie door de ontwikkelplannen teveel verstoord dreigt te worden, dan wordt een extra kast geplaatst in een rustige hoek van het plangebied. Deze nieuwe kast wordt specifiek voor de Torenvalk gemaakt.

Het plangebied heeft geen functie voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Een ontheffing voor deze soortgroep is niet noodzakelijk om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Voor algemene soorten broedvogels geldt de zorgplicht, daarnaast zijn alle vogelsoorten beschermd tijdens het nestelen.

Vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken in het voorjaar/zomer zijn twee verschillende soorten vleermuizen waargenomen: Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Het betrof vaak langs vliegende exemplaren of individuen die voor kortere of langere tijd foeragerend aanwezig waren rondom de panden. Er is worden geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen. De panden hebben geen functie als zomer- en/of kraamverblijf.

In het najaar werden minder exemplaren waargenomen van de Gewone dwergvleermuis en de overige soorten als Ruige dwergvleermuis. Bij het eerste najaarsbezoek was er zeer sporadisch sprake van een sociaal geluid van de Gewone dwergvleermuis wat kan duiden op een paarverblijf. Het sociale geluid was echter steeds in de vlucht en de aanwezigheid van vleermuizen steeds maar kort. Er werd niet herhaaldelijk geroepen, ook niet vanuit een vast paarverblijf. Naast bovengenoemde soorten is kort één exemplaar van de Laatvlieger en bij

beide najaarsbezoeken steeds één exemplaar van de Gewone grootoorvleermuis waargenomen, ook zonder verblijfplaats.

Hierdoor kan worden uitgesloten dat het plangebied een functie heeft als paarverblijf. Zwermende dieren zijn ook niet waargenomen waardoor ook kan worden uitgesloten dat het plangebied een functie heeft als (massa)winterverblijf.

Het plangebied is naast de veldbezoeken voor verblijfplaatsen ook twee keer gericht onderzocht op de functie essentieel foerageergebied. Hiervoor zijn de soorten in kaart gebracht die in het plangebied voorkomen en de aantallen. Tijdens de veldbezoeken zijn individuele exemplaren waargenomen van Gewone grootoorvleermuis (twee keer op één avond) en Laatvlieger (twee keer op twee avonden), Ruige dwergvleermuis (één keer op één avond). Van de Gewone dwergvleermuis zijn meerdere exemplaren aanwezig in het plangebied met een maximum van drie tegelijk. De activiteit kent geen doorlopende aanwezigheid. De meeste activiteit is in de luwte van de haag boven het water ten noorden van het hoofdgebouw (maximaal drie exemplaren tegelijk tijdens twee bezoeken). De zeer geringe en niet doorlopende aanwezigheid van een populatie van een bepaalde soort vleermuizen in combinatie met het gegeven dat het groen in het plangebied (grotendeels) behouden blijft en wordt versterkt maakt dat het plangebied geen essentieel foerageergebied is voor soorten vleermuizen. De functie als foerageergebied die het plangebied nu inneemt blijft behouden en wordt mogelijk versterkt door de voorgenomen ontwikkelingen.

Het plangebied heeft geen functie voor vleermuizen er is geen ontheffing van de wet natuurbescherming noodzakelijk om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

1. Inhoudsopgave

2.	Inleiding	7
2.1	Aanleiding	7
2.2	Doel van het onderzoek	7
2.3	Leeswijzer	7
3.	Opzet van het onderzoek	8
3.1	Onderzoeksgebied	8
3.2	Onderzoeksmethodiek Rugstreeppadden	9
3.3	Onderzoeksmethodiek Heikikker	11
3.4	Onderzoeksmethodiek marters.....	12
3.5	Onderzoeksmethodiek jaarrond beschermd nest	12
3.6	Onderzoeksmethodiek Vleermuizen	13
4.	Resultaten	19
4.1	Resultaten Rugstreeppad	19
4.2	Resultaten Heikikker	19
4.3	Resultaten marters.....	19
4.4	Resultaten jaarrond beschermd nest.....	20
4.5	Resultaten Vleermuis	21
5.	Conclusie	24
5.1	Rugstreeppad	24
5.2	Heikikker	24
5.3	Marters	24
5.4	Jaarrond beschermd nest	24
5.5	Vleermuizen	24
5.6	Zorgplicht	25
6.	Literatuur en bronvermelding	26
	Bijlage I Wet natuurbescherming	27

2. Inleiding

2.1 Aanleiding

In opdracht van Amobi Holding is in voorjaar, zomer en najaar van 2023 nader ecologisch onderzoek uitgevoerd aan het plangebied aan de Biezendijk 3 te Lopikerkapel. De voorgenomen plannen voorzien in het slopen van een aantal opstallen, grasland omvormen tot groene parkeergelegenheid met een open structuur en het dempen/verleggen van een aantal watergangen.

Voordat een ruimtelijke ingreep uitgevoerd kan worden, moet bepaald worden of de uitvoering invloed kan hebben op beschermde soorten. Hiervoor is het noodzakelijk te bepalen of er sprake is van de aanwezigheid van beschermde soorten in, of in de nabijheid van het plangebied. In dit kader is een onderzoek opgestart om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming. Een door EcologieWerkt uitgevoerde Ecologische QuickScan (12-04-2023) geeft aan dat er nader onderzoek noodzakelijk is naar een aantal beschermde soorten fauna. Het onderhavige rapport beschrijft de bevindingen en conclusie van dit nader onderzoek.

2.2 Doel van het onderzoek

Het doel is nader te onderzoeken of:

- in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden essentieel leefgebied, verblijfplaatsen of nesten van beschermde soorten aanwezig zijn;
- de ingreep een effect heeft op de mogelijk aanwezige beschermde soorten;
- er maatregelen nodig zijn om een negatief effect op beschermde soorten te voorkomen of te verzachten;
- ontheffing van de Wet natuurbescherming benodigd is.

2.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de aanleiding en het doel van het onderzoek besproken en in hoofdstuk 3 wordt het onderzoeksgebied en de gebruikte methodiek behandeld. Vervolgens worden de resultaten in hoofdstuk 4 uiteengezet. In hoofdstuk 5 is de effectbepaling en de conclusie weergegeven waarbij de resultaten van het nader onderzoek worden gespiegeld aan de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming. Tot slot wordt een overzicht van de geraadpleegde literatuur gepresenteerd. In bijlage I worden suggesties gegeven voor natuurvriendelijk bouwen.

3. Opzet van het onderzoek

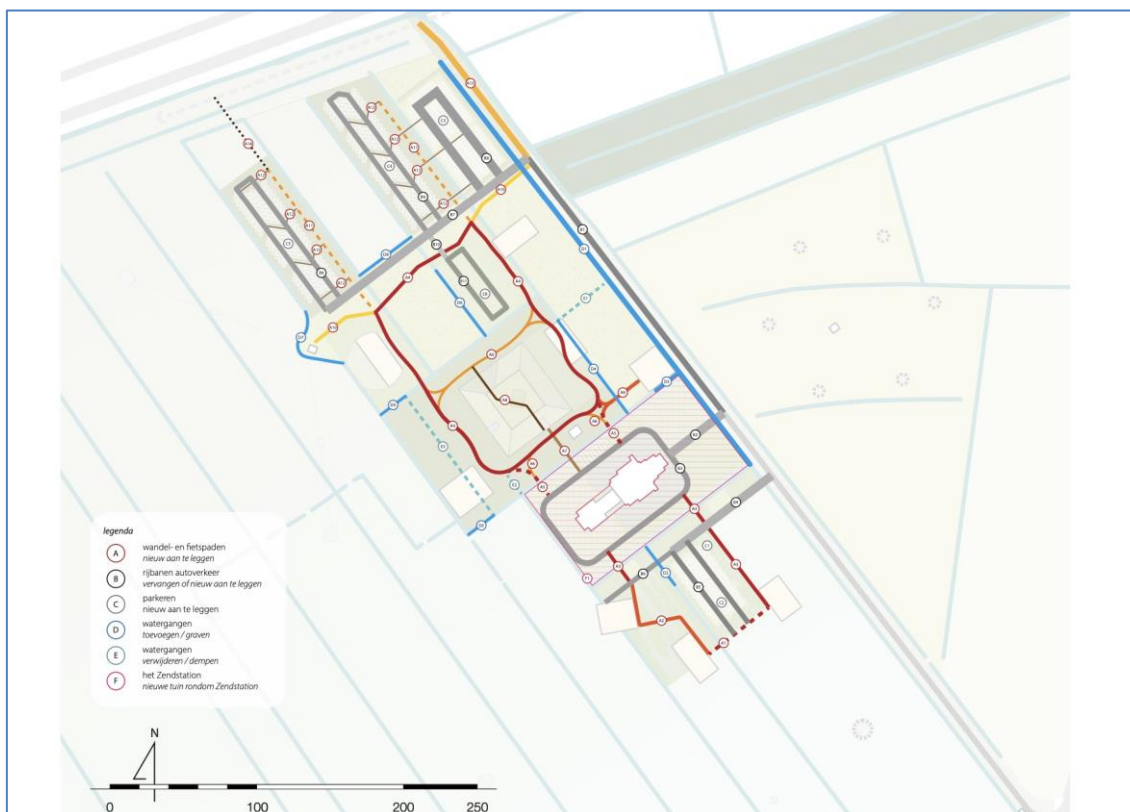
3.1 Onderzoeksgebied

De opdrachtgever is voornemens om op het terrein van het voormalig zendstation Nozema te Lopikerkapel enkele opstallen te slopen en op termijn nieuwbouw te realiseren. In figuur 1 de te slopen opstallen. Opstallen zonder letter blijven behouden. Uit de Ecologische QuickScan is naar voren gekomen dat panden A, C, E en G een functie kunnen hebben voor beschermde soortgroepen. In figuur 2 een volledig overzicht van het plangebied en de te dempen én te realiseren watergangen en groene parkeerplaatsen welke een functie kunnen hebben voor soorten amfibieën.

Figuur 1: In blauwe kaders de verschillende panden die worden gesloopt

(foto: Calculator-Aerius)

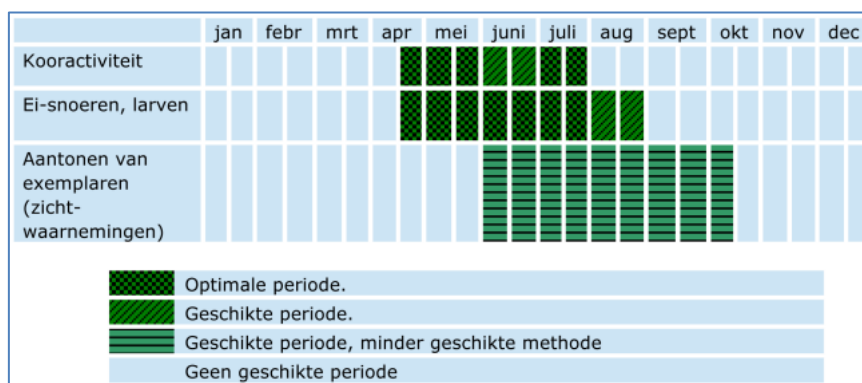
Figuur 2: Overzicht totale plangebied met de voorgenomen nieuwe inrichting met daarbij de te dempen watergangen en parkeerplaatsen

3.2 Onderzoeksmethodiek Rugstreeppadden

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar de functie van het plangebied voor de Rugstreeppad is gewerkt met de soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus. Ook is informatie gehaald uit het Kennisdocument van BIJ12 (juli 2017).

Tabel 2: Onderzoeksmethodiek Rugstreeppad

Functie	Methode	Frequentie
Voortplantingsbiotoop	Luisteren naar roep/koorzang	3 bezoeken tussen half april eind mei en/of half juni tot begin augustus
	Zoeken naar eiersnoeren, larven juveniele exemplaren	4 bezoeken (half) mei, juni tot en met augustus

Figuur 3: Geschiktheid van periode voor verschillende inventarisatiemethoden (bron: Bij12 – Kennisdocument Rugstreeppad)

Het onderzoek kon aanvangen op 15 mei. Dit is binnen de *optimale* periode die loopt tot 31 mei (figuur 3). Het protocol schrijft voor het waarnemen van koorzang (tabel 2) tussen 15 april en 31 mei drie bezoeken voor, na deze periode volgt de *geschikte* periode tot eind juni. Van de drie bezoeken die worden voorgeschreven, moet er één in bovengenoemde optimale periode uitgevoerd worden. Door uit te voeren vleermuisonderzoek is in de optimale periode zes keer een bezoek gebracht aan het plangebied, in juni nog eens drie keer (tabel 3).

In de ongeveer twee uur voorafgaand aan de avond bezoeken is steeds gezocht naar eisnoeren, larven en/of juveniele dieren, dit werd steeds gecombineerd met het zoeken naar larven en juveniele exemplaren van de Heikikker (zie 3.3). De watergangen zijn vier keer onderzocht in de periode mei-juni. Tijdens alle nachtelijke vleermuisonderzoeken is steeds aandacht geweest voor actieve adulte en juveniele exemplaren in het plangebied, met name de bezoeken in het kader van foerageergebied en paarverblijven van vleermuizen leende zich hiervoor omdat dit niet vanuit een vast observatiepunt gebeurt. Dit heeft plaatsgevonden tijdens twee nachtelijke bezoeken. Bij alle onderzoeken waren steeds twee of drie onderzoekers betrokken.

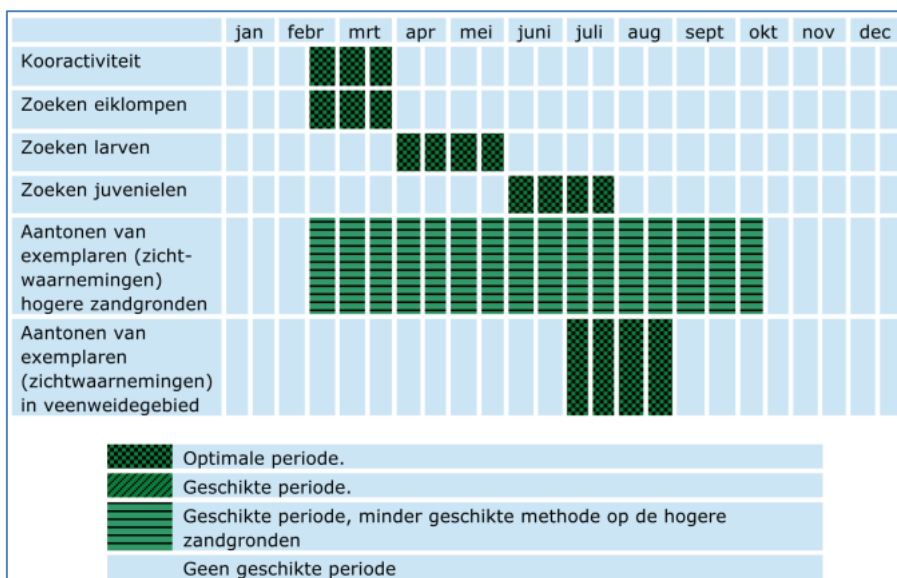
Tabel 3 geeft de bezoeken weer, evenals het tijdstip en de weersomstandigheden.

Tabel 3: Onderzoek momenten Rugstreeppad en weersomstandigheden (bron: buienradar)

Bezoek	Datum	Tijd	Zonsondergang/ opgang	Weersomstandigheden	Aantal onderzoekers
1	15-05-2023	21:26 tot 00:26	21:26	Droog, 12°, wind 4bft N, bewolkt	3
2	16-05-2023	02:44 tot 05:44	05:44	Droog, 10°, wind 2bft NW, helder	3
3	16-05-2023	21:28 tot 00:28	21:28	Droog 12°, wind 2bft NW, helder	3
4	17-05-2023	02:43 tot 05:43	05:43	Droog, 10°, wind 1bft NW, bewolkt	3
5	26-05-2023	21:42 tot 00:42	21:42	Droog, 12°, wind 2bft NO, helder	2
6	27-05-2023	02:31 tot 05:31	05:31	Droog, 10°, wind 2bft NO, helder	2
7	08-06-2023	21:56 tot 00:56	21:56	Droog, 19°, wind 3bft NO, helder	2
8	09-06-2023	21:57 tot 00:57	21:57	Droog, 24°, wind 2bft O, helder	2
9	19-06-2023	22:02 tot 01:02	22:02	Droog, 21°, wind 2bft NO, bewolkt	3
10	15-08-2023	21:04 tot 02:00	21:04	Droog, 18°, wind 0bft N, helder	3
11	04-09-2023	20:21 tot 02:00	20:21	Droog, 18°, wind 2bft O, helder	3

3.3 Onderzoeksmethodiek Heikikker

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar de functie van het plangebied voor de Heikikker is gewerkt met de soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus. Ook is informatie gehaald uit het Kennisdocument van BIJ12 (juli 2017).

Figuur 4: Geschiktheid van periode voor verschillende inventarisatiemethoden (bron: Bij12 – Kennisdocument Heikikker)

Het onderzoek kon aanvangen op 15 mei. Door de uitvoering van de QuickScan op 29 maart 2023 is de onderzoeksperiode voor het waarnemen van koorzang voorbij. Het zoeken naar larven en juveniele exemplaren vond steeds plaats voorafgaand aan de avond bezoeken voor vleermuizen. De watergangen zijn twee keer onderzocht in mei (larven), slootkanten twee keer in juni (juveniele exemplaren). Tijdens alle nachtelijke vleermuisonderzoeken is steeds aandacht geweest voor actieve adulte en juveniele dieren in het plangebied. Met name de bezoeken in het kader van foerageergebied en paarverblijven leende zich hiervoor omdat dit niet vanuit een vast observatiepunt gebeurt. Dit heeft plaatsgevonden tijdens twee nachtelijke bezoeken. Bij alle onderzoeken waren steeds twee of drie onderzoekers betrokken.

Tabel 4 geeft de bezoeken weer, evenals het tijdstip en de weersomstandigheden.

Tabel 4: Onderzoek momenten Heikikker en weersomstandigheden (bron: buienradar)

Bezoek	Datum	Tijd	Functie	Weersomstandigheden	Aantal onderzoekers
1	15-05-2023	19:15 tot 21:15	Larven	Droog, 12°, wind 4bft N, bewolkt	3
2	16-05-2023	19:15 tot 21:15	Larven	Droog 12°, wind 2bft NW, helder	3
3	26-05-2023	19:30 tot 21:30	Larven	Droog, 12°, wind 2bft NO, helder	2
4	08-06-2023	19:45 tot 21:45	Larven	Droog, 19°, wind 3bft NO, helder	2

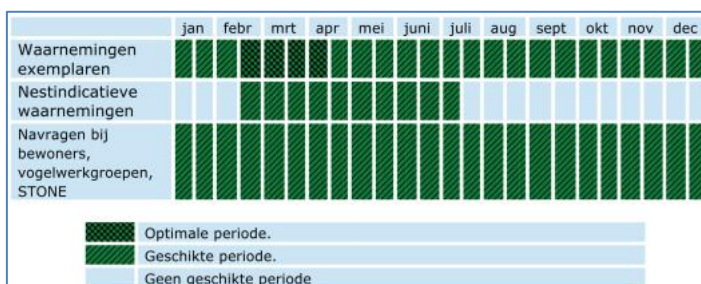
5	09-06-2023	19:45 tot 21:45	Larven	Droog, 24°, wind 2bft O, helder	2
6	19-06-2023	19:45 tot 21:45	Larven	Droog, 21°, wind 2bft NO, bewolkt	3
7	15-08-2023	21:04 tot 02:00	Juvenile	Droog, 18°, wind 0bft N, helder	3
8	04-09-2023	20:21 tot 02:00	Juvenile	Droog, 18°, wind 2bft O, helder	3

3.4 Onderzoeksmethodiek marters

Het nader onderzoek naar de functie van het plangebied voor marters onder pand C is in overleg met de RUD opgezet. Er is eind april gezocht naar sporen onder de fundering.

3.5 Onderzoeksmethodiek jaarrond beschermd nest

Het nest van de Bosuil is niet jaarrond beschermd, dat van de Steenuil wel. De vier kasten zijn specifiek voor deze soorten opgehangen. Twee voor Bosuil, twee voor Steenuil. Na 2019 zijn er geen broedgevallen meer van Steenuilen en Bosuilen op het terrein. Om de aanwezigheid volledig uit te sluiten zijn de vier kasten voorafgaand aan de vleermuisonderzoeken onderzocht op sporen van aanwezigheid. Tijdens alle nachtbezoeken is geluisterd naar geluiden van Steenuilen en Bosuilen die aanwezigheid in het plangebied aan kunnen tonen.

Figuur 5: Geschiktheid van periode voor verschillende inventarisatiemethoden (bron: Bij12 – Kennisdocument Steenuil)

Bezoek	Datum	Tijd	Zonsondergang/ opgang	Weersomstandigheden	Aantal onderzoekers
1	15-05-2023	21:26 tot 00:26	21:26	Droog, 12°, wind 4bft N, bewolkt	3
2	16-05-2023	02:44 tot 05:44	05:44	Droog, 10°, wind 2bft NW, helder	3
3	16-05-2023	21:28 tot 00:28	21:28	Droog 12°, wind 2bft NW, helder	3
4	17-05-2023	02:43 tot 05:43	05:43	Droog, 10°, wind 1bft NW, bewolkt	3
5	26-05-2023	21:42 tot 00:42	21:42	Droog, 12°, wind 2bft NO, helder	2
6	27-05-2023	02:31 tot 05:31	05:31	Droog, 10°, wind 2bft NO, helder	2
7	08-06-2023	21:56 tot 00:56	21:56	Droog, 19°, wind 3bft NO, helder	2
8	09-06-2023	21:57 tot 00:57	21:57	Droog, 24°, wind 2bft O, helder	2
9	19-06-2023	22:02 tot 01:02	22:02	Droog, 21°, wind 2bft NO, bewolkt	3
10	15-08-2023	21:04 tot 02:00	21:04	Droog, 18°, wind 0bft N, helder	3
11	04-09-2023	20:21 tot 02:00	20:21	Droog, 18°, wind 2bft O, helder	3

3.6 Onderzoeksmethodiek Vleermuizen

Bij het uitvoeren van dit onderzoek naar het voorkomen van beschermde vleermuissoorten en de functionaliteit van het leefgebied is gewerkt volgens de richtlijnen die zijn opgesteld door de provincies (Kennisdocumenten, BIJ12) en het landelijk vastgestelde vleermuisprotocol (Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging en Netwerk Groene Bureaus, 2021).

Het vleermuisonderzoek heeft plaats gevonden met behulp van batdetectors met opnameapparatuur waarmee het mogelijk is de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar te maken. In de avond en de vroege ochtend, wanneer vleermuizen het meest actief zijn, kunnen daarmee verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden binnen een plangebied of een landschap worden vastgesteld.

Om ook de aanwezigheid van Laatzvlieger aan te tonen dan wel uit te sluiten zijn in het voorjaar (onderzoek naar zomer- en kraamverblijven) drie veldbezoeken uitgevoerd. In het najaar (onderzoek naar winter- en paarverblijven) zijn twee veldbezoeken gebracht aan het plangebied. Om de aanwezigheid van Meervleermuis aan te tonen dan wel uit te sluiten is steeds gestart met het onderzoek bij zonsondergang, doordat massawinterverblijf in pand G niet is uit te sluiten is de tijdsinspanning voor deze onderzoeken in het najaar tot 02:00 geweest. Een overzicht van de veldbezoeken is weergegeven in tabel 5.

Tabel 5: Veldbezoeken vleermuizen en weersomstandigheden

(bron: buienradar.nl)

Bezoek	Datum	Tijd	Zonsondergang/ opgang	Weersomstandigheden	Aantal onderzoekers
1	15-05-2023	21:26 tot 00:26	21:26	Droog, 12°, wind 4bft N, bewolkt	3
2	16-05-2023	02:44 tot 05:44	05:44	Droog, 10°, wind 2bft NW, helder	3
3	16-05-2023	21:28 tot 00:28	21:28	Droog 12°, wind 2bft NW, helder	3
4	17-05-2023	02:43 tot 05:43	05:43	Droog, 10°, wind 1bft NW, bewolkt	3
5	26-05-2023	21:42 tot 00:42	21:42	Droog, 12°, wind 2bft NO, helder	2
6	27-05-2023	02:31 tot 05:31	05:31	Droog, 10°, wind 2bft NO, helder	2
7	08-06-2023	21:56 tot 00:56	21:56	Droog, 19°, wind 3bft NO, helder	2
8	09-06-2023	21:57 tot 00:57	21:57	Droog, 24°, wind 2bft O, helder	2
9	19-06-2023	22:02 tot 01:02	22:02	Droog, 21°, wind 2bft NO, bewolkt	3
10	15-08-2023	21:04 tot 02:00	21:04	Droog, 18°, wind 0bft N, helder	3
11	04-09-2023	20:21 tot 02:00	20:21	Droog, 18°, wind 2bft O, helder	3

De onderzoeksinspanning is bepaald aan de hand van de uitkomst van de door EcologieWerkt uitgevoerde QuickScan (29 maart 2023). Hieruit is gebleken dat er vier panden geschikt zijn voor gebouwbewonende vleermuizen (figuur 1). In pand F bevinden zich open stootvoegen welke ten tijde van de uitvoering van de ecologische QuickScan bezet waren door een type trechterspin. Deze locatie is voorafgaand aan ieder avondbezoek voor vleermuizen opnieuw bekeken of de omstandigheden hetzelfde waren gebleven. Indien één of meer open stootvoegen schoon zouden zijn, wordt de locatie in het onderzoekschema voor vleermuizen worden opgenomen.

Figuur 6: In geel de locaties van de panden A, C en E die potentieel geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen bevatten

Figuur 7: In geel de locaties van de pand G die potentieel geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen bevatten, het betreft hier open stootvoegen. Het centrale deel is drie verdiepingen hoog, de twee vleugels één verdieping.

Het vleermuisprotocol stelt dat in het donker 75% van het onderzoeksgebied te overzien moet zijn, anders moet een extra waarnemer worden ingezet totdat hier wel aan voldaan is. Op basis hiervan is de onderzoeksinspanning bepaald. Hierbij zijn strategische locaties (figuur 8) bepaald om zodoende voldoende zicht over het onderzoeksgebied te krijgen, zodat tijdens ieder veldbezoek op alle potentiële verblijfplaatsen zicht was en opnames zijn gemaakt. Alle potentiële verblijfplaatsen zijn voor panden A, C en E 100% zichtbaar geweest. Voor pand G is ten minste 75% van alle open stootvoegen zichtbaar geweest en van de open stootvoegen met het meeste potentie (het hoge centrale deel) voor 100% (figuur 9).

Figuur 8: Paarse ster geeft de positie van de waarnemers weer bij onderzoek naar zomer- en kraamverblijven

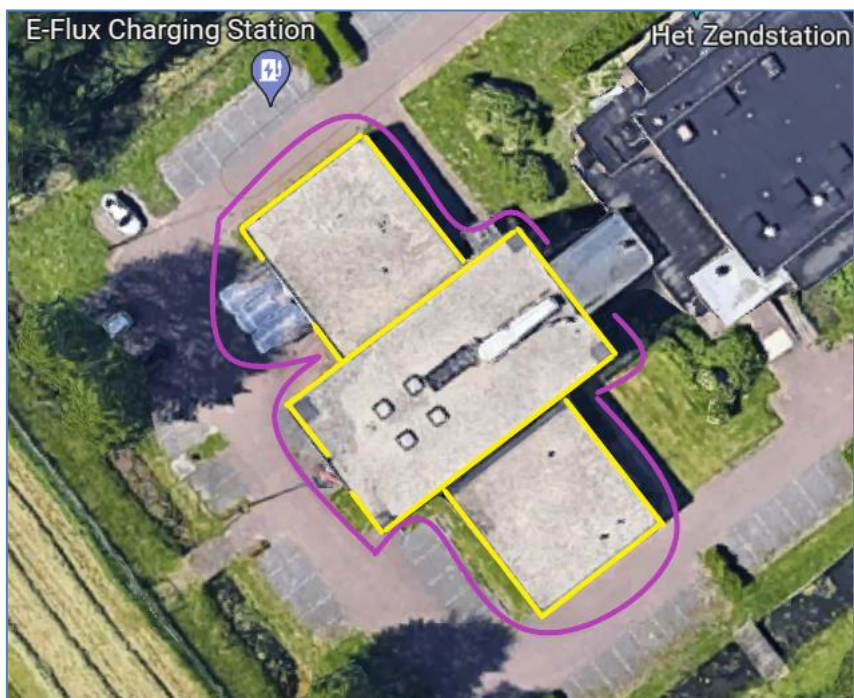
Figuur 9: Paarse ster geeft de positie van de twee waarnemers weer bij onderzoek naar zomer- en kraamverblijven (bijna buiten de luchtfoto)

De looproutes voor het najaarsonderzoek (figuur 10 en 11) gaan langs de potentiële verblijfplaatsen, waar steeds gedurende een periode is gepost teneinde mogelijke paar- en (massa)winterverblijven vast te kunnen stellen of uit te sluiten.

Om de functie van het plangebied voor vleermuizen in kaart te brengen zijn twee nachten routes gelopen over het hele terrein. Looproutes gingen binnendoor, langs de buitenranden en langs de bomenranden langs de tot groene parkeerplaatsen om te vormen weilanden. Dit aangevuld met de gegevens van de postlocaties en najaarslooproutes rondom de panden geeft een volledig beeld van de functie foerageergebied voor vleermuizen in soorten een aantal.

Figuur 10: Paarse lijn de looproute van de waarnemers naar paar- en winterverblijven panden A,C en E

Figuur 11: Paarse lijn de looproute van de waarnemer naar paar- en massawinterverblijven pand G

4. Resultaten

In dit hoofdstuk zullen de resultaten van de veldbezoeken besproken worden. De bijzonderheden van de bezoeken worden besproken om zo een compleet beeld te schetsen van de situatie in het plangebied.

4.1 Resultaten Rugstreeppad

Er is geen koorzang gehoord. Er zijn geen eisnoeren, larven of juveniele exemplaren waargenomen. Ook exemplaren op land, adult of juveniel, zijn niet waargenomen. Het werken met een schepnet leverde vaak jonge vissen op. Dit geeft aan dat er vissen voorkomen in de watergangen van het plangebied. Grote vissen prederen larven van de Rugstreeppad. Het plangebied heeft geen functie voor de Rugstreeppad.

4.2 Resultaten Heikikker

Er zijn geen larven gevangen in de sloten. Ook tijdens de looprondes zijn er geen juveniele of volwassen exemplaren waargenomen. Het werken met een schepnet leverde vaak jonge vissen op. Dit geeft aan dat er vissen voorkomen in de watergangen van het plangebied. Grote vissen prederen larven van de Heikikker. Tijdens een veldbezoek, uitgevoerd door de RUD, is één volwassen exemplaar aangetroffen in de noordoosthoek van het plangebied. Het plangebied heeft een zeer marginale functie als leefgebied voor een zeer kleine populatie van de Heikikker.

4.3 Resultaten marters

Het sporenonderzoek geeft aan dat er geen marterachtingen of andere soorten de ruimte onder de fundering van pand C gebruiken als verblijfplaats. De ruimte is dicht gemaakt (zie figuur 12, 13 en 14).

Figuur 12: Aangetroffen situatie

Figuur 13: Opname onder de fundering

Figuur 14: Wijze van afsluiten opening

4.4 Resultaten jaarrond beschermd nest

In het plangebied zijn vier kasten opgehangen, in een boom langs de laan die naar het plangebied leidt nog één. Twee van deze kasten zijn speciaal opgehangen voor de Bosuil, twee voor de Steenuil. Voor, tijdens en na ieder veldbezoek voor vleermuizen werden de kasten onderzocht op broedende vogels. Er zijn geen broedende uilen aangetroffen. Tijdens twee veldbezoeken werd op grote afstand een vrouwtje Bosuil roepend gehoord. Steenuilen ontbreken in het plangebied. Eén van de bosuilkasten is in gebruik bij een Torenvalk. De

Torenvalk is een categorie 5 soort. Dit houdt het volgende in:

Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Indien dit het geval is, is een omgevingscheck benodigd.

De Torenvalk is erg flexibel in de keuze van een nestlocatie. Als de kast die nu gebruikt wordt op de huidige locatie door de ontwikkelplannen teveel verstoord dreigt te worden, dan wordt een extra kast geplaatst in een rustige hoek van het plangebied. Deze nieuwe kast wordt specifiek voor de Torenvalk gemaakt.

Het plangebied heeft geen functie voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Een ontheffing voor deze soortgroep is niet noodzakelijk om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Voor algemene soorten broedvogels geldt de zorgplicht, daarnaast zijn alle vogelsoorten beschermd tijdens het nestelen.

4.5 Resultaten Vleermuis

De zicht- en audio waarnemingen van de uitgevoerde bezoeken worden hieronder per bezoek uiteengezet. De onderzochte vleermuissoorten en bijbehorende functies zijn weergegeven in tabel 2. Er zijn (vrijwel) geen kraamverblijven van de Ruige Dwergvleermuis bekend in Nederland, de vrouwtjes van deze soort trekken naar Oost-Europa voor de kraamperiode. Om deze reden hoeft dit niet onderzocht te worden.

Tabel 6: Overzicht van de onderzochte functies (blauw) per vleermuissoort

Soort / functie	Zomer	Kraam	Paar	Winter	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis					
Ruige dwergvleermuis					
Kleine dwergvleermuis					
Laatvlieger					
Meervleermuis					
Grootoorvleermuis					

Controle van gebouw F leverde op dat tijdens de hele onderzoeksperiode de open stootvoegen bezet zijn door een type trechterspin. Gebouw F is niet nader onderzocht op een functie voor vleermuizen.

Bezoek	Datum	Tijd	Zonsondergang/ opgang	Weersomstandigheden	Aantal onderzoekers
1	15-05-2023	21:26 tot 00:26	21:26	Droog, 12°, wind 4bft N, bewolkt	3
2	16-05-2023	02:44 tot 05:44	05:44	Droog, 10°, wind 2bft NW, helder	3
3	16-05-2023	21:28 tot 00:28	21:28	Droog 12°, wind 2bft NW, helder	3
4	17-05-2023	02:43 tot 05:43	05:43	Droog, 10°, wind 1bft NW, bewolkt	3
5	26-05-2023	21:42 tot 00:42	21:42	Droog, 12°, wind 2bft NO, helder	2
6	27-05-2023	02:31 tot 05:31	05:31	Droog, 10°, wind 2bft NO, helder	2
7	08-06-2023	21:56 tot 00:56	21:56	Droog, 19°, wind 3bft NO, helder	2

8	09-06-2023	21:57 tot 00:57	21:57	Droog, 24°, wind 2bft O, helder	2
9	19-06-2023	22:02 tot 01:02	22:02	Droog, 21°, wind 2bft NO, bewolkt	3
10	15-08-2023	21:04 tot 02:00	21:04	Droog, 18°, wind 0bft N, helder	3
11	04-09-2023	20:21 tot 02:00	20:21	Droog, 18°, wind 2bft O, helder	3

Bezoek 1 Avondbezoek zomer- en kraamverblijf pand C en E

De eerste Gewone dwergvleermuis wordt langs pand E vliegend waargenomen om 21:43, Bij pand C wordt pas om 22:03 de eerste Gewone dwergvleermuis waargenomen. Er is kortstondig wat foerageeractiviteit van Gewone dwergvleermuizen rondom boerderij aanwezig. Er zijn weinig waarnemingen van vleermuizen, ter illustratie worden bij pand C maar 29 opnames gemaakt het eerste uur. Geen uitvliegers.

NB: Bosuil wordt gehoord op grote afstand.

Bezoek 2 Ochtendbezoek zomer- en kraamverblijf pand C en E

Opnieuw zeer weinig foerageeractiviteit in de omgeving van beide panden. Er komen maar 15 opnames bij. De laatste waarneming van een Gewone dwergvleermuis is rond 04:00 Geen andere soorten. Geen invliegende exemplaren.

Bezoek 3 Avondbezoek zomer- en kraamverblijf pand G en foerageergebied

Eerste Gewone dwergvleermuis wordt door beide onderzoekers bij pand G waargenomen om 21:55, er is redelijk wat activiteit met name boven het water ten noorden van pand G. Hier worden maximaal drie gewone dwergvleermuizen tegelijk gezien. Er worden geen uitvliegende dieren waargenomen.

Het onderzoek naar foerageergebied is van 22:00 tot 00:00 uitgevoerd. Weinig waarnemingen van louter Gewone dwergvleermuizen. Ook hier worden de 3 exemplaren van de gewone dwergvleermuis bij de watergang gezien alsook twee exemplaren boven de tennisbaan.

Bezoek 4 Ochtendbezoek zomer- en kraamverblijf pand G

Opnieuw wat foerageeractiviteit in de omgeving maar minder dan 's avonds. Laatste waarneming Gewone dwergvleermuis aan noordzijde om 04:55. Geen andere soorten. Geen invliegende exemplaren.

Bezoek 5 Avondbezoek zomer- en kraamverblijf pand A

Eerste Gewone dwergvleermuis wordt door de onderzoeker aan de noordzijde waargenomen om 22:21, aan de zuidzijde om 22:33. Dit zijn meteen de enige waarnemingen het eerste uur. Daarna zijn er kort twee tegelijk foeragerend aanwezig aan de noordzijde. Er worden geen uitvliegende dieren waargenomen.

Bezoek 6 Ochtendbezoek zomer- en kraamverblijf pand A

Opnieuw wat foerageeractiviteit in de omgeving van maximaal één Gewone dwergvleermuis. Laatste waarneming Gewone dwergvleermuis aan noordzijde om 04:50. Op deze waarneming na worden er het laatste uur geen waarnemingen gedaan. Geen andere soorten. Geen invliegende exemplaren.

Bezoek 7 Avondbezoek zomer- en kraamverblijf pand G

Eerste Gewone dwergvleermuis wordt door de onderzoeker aan de noordzijde waargenomen om 22:29, aan de zuidzijde is de eerste waarneming om 22:46, Er worden nauwelijks

waarnemingen gedaan. Geen andere soorten. Er worden geen uitvliegende dieren waargenomen.

Bezoek 8 Avondbezoek zomer- en kraamverblijf pand E

Eerste Gewone dwergvleermuis wordt door beide onderzoekers waargenomen om 22:46, er is nauwelijks activiteit. Om 23:46 passeert een Laatvlieger. Er worden slechts vier opnames gedaan van vleermuizen. Er worden geen uitvliegende dieren waargenomen.

Bezoek 9 Avondbezoek zomer- en kraamverblijf pand A en C

Eerste Gewone dwergvleermuis wordt de onderzoeker aan de noordzijde van pand A gedaan om 22:36, waarschijnlijk hetzelfde exemplaar wordt door de onderzoeker aan de zuidzijde om 22:38 gezien. De onderzoeker bij pand C heeft een eerste waarnemingen om 22:45. Gedurende de onderzoekstijd is er steeds één Gewone dwergvleermuis foeragerend aanwezig, met name rond de bomen aan de noordzijde van pand A. wat activiteit. Er worden geen uitvliegende dieren waargenomen.

Bezoek 10: Paar- en (massa) winterverblijven pand A, C, E en G en foerageergebied

Tot 23:00 worden er nauwelijks waarnemingen gedaan. Bij pand A worden kort een Gewone en een Ruige dwergvleermuis waargenomen. Alles in vlucht en nauwelijks met sociaal geluid. Bij pand C en E is het ook erg rustig. Naast een individuele foeragerende Gewone dwergvleermuis wordt hier kort een Grootoorvleermuis waargenomen. Bij pand G ook nauwelijks waarnemingen. Naast af en toe een gewone dwergvleermuis wordt hier kort een passerende Laatvlieger gehoord. Er is geen indicatie dat het pand de functie als massa winterverblijf heeft. Sociaal geluid wordt spaarzaam gehoord. Sociaal geluid tijdens de vlucht duidt op een baltsvlucht, echter is dit geluid niet geïsoleerd gehoord vanuit een vaste plek. Paarverblijven worden niet aangetroffen.

Bezoek 11: Paar- en (massa) winterverblijven pand A, C, E en G en foerageergebied

De eerste waarneming van een Gewone dwergvleermuis is om 21:03. Rond panden A, C en E is gedurende enkele minuten één Gewone dwergvleermuis foeragerend aanwezig. Bij pand G worden de eerste twee uur slechts 12 opnames gemaakt van de Gewone dwergvleermuis. Het betreft vaak hetzelfde exemplaar. Om 22:18 zijn twee gewone dwergvleermuizen enkele minuten foeragerend aanwezig rondom pand A. Bij pand C en E is het langdurig stil. Bij pand G wordt om 23:06 één waarneming gedaan van een Gewone grootoorvleermuis. Pas na 23:44 worden enkele baltsvluchten van de Gewone dwergvleermuis waargenomen. In geen van de panden wordt een paarverblijf aangetroffen. Rondom pand G vindt geen zermgedrag plaats, van een massa winterverblijf is geen sprake.

Essentieel foerageergebied

Door de elf veldbezoeken is een beeld ontstaan hoe vleermuizen het plangebied gebruiken. Wat opvalt is dat ondanks de inrichting met bomen, open plekken en water naast de nachtelijke rust, er erg weinig vleermuizen worden waargenomen. Er zijn maximaal drie Gewone dwergvleermuizen tegelijk gezien. Naast deze soort zijn individuele waarnemingen gedaan van twee keer een Laatvlieger, één keer een Ruige dwergvleermuis en twee keer een Gewone grootoorvleermuis. Het plangebied blijft wat groen en watergangen betreft grotendeels behouden of het wordt zelfs ecologisch versterkt. De conclusie kan worden getrokken dat het plangebied als foerageergebied op dit moment geen essentiële functie heeft.

5. Conclusie

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek per soortgroep getoetst aan de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming (Wnb). Op die manier wordt bepaald of het noodzakelijk is een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

5.1 Rugstreeppad

Het plangebied heeft geen functie voor de Rugstreeppad. Er zijn geen waarnemingen van eisnoeren, larven, juveniele of adulte exemplaren. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

5.2 Heikikker

Het plangebied heeft een functie als landhabitat (leefgebied) voor de Heikikker. Er is in april één waarneming gedaan van één volwassen exemplaar. Daarna zijn er geen waarnemingen van larven, juveniele of adulte exemplaren. Er is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

5.3 Marters

Het plangebied heeft geen functie als verblijfplaats voor marters. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

5.4 Jaarrond beschermd nest

Het plangebied heeft geen functie voor jaarrond beschermde nesten van vogels. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Eén van de nestkasten wordt gebruikt door de Torenvalk. Tijdens het gebruik is dit nest en de nesten van alle andere broedvogels beschermd. Bij werkzaamheden die tijdens het broedseizoen worden gepland moet de omgeving door een ecooloog gecontroleerd worden op nestelende vogels.

5.5 Vleermuizen

Hieronder wordt per functie die een gebied kan vervullen voor vleermuizen of er een ontheffing noodzakelijk is. Het gaat om de functies; verblijfplaatsen (zomer-, kraam-, paar-, of massewinterverblijven) en essentieel foerageergebied.

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Het plangebied is tevens geen essentieel foerageergebied. Voor vleermuizen is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Een overzicht van de vleermuis bevindingen is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 7: Overzicht van de functies van het plangebied voor vleermuizen

Soort	Functie →	Zomer	Kraam	Paar	Winter	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis		Nee	Nee	Nee	Nee	Nee, niet essentieel
Ruige dwergvleermuis		Nee		Nee	Nee	Nee, niet essentieel

Kleine dwergvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee, niet aanwezig
Laatvlieger	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee, niet essentieel
Meervleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee, niet aanwezig
Gewone grootoorvleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee, niet essentieel

Conclusie functie voor vleermuizen

In artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb is opgenomen dat het verboden is voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van o.a. vleermuizen te beschadigen of te vernielen. Tevens is het verboden dieren opzettelijk te verstoren. Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Ook is er geen sprake van essentieel foerageergebied.

Er is geen ontheffing voor vleermuizen nodig om de voorgenomen werkzaamheden uit te kunnen voeren.

5.6 Zorgplicht

Voor alle diersoorten geldt de zorgplicht. Hou hier tijdens de uitvoering van de werkzaamheden rekening mee (zie bijlage I).

6. Literatuur en bronvermelding

Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten - Natuurbescherming, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht

Broekhuizen, S. e.a., 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren.

Diets, C., Kiefer, A, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Internetbronnen

www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.sovon.nl

www.vogelbescherming.nl

www.bij12.nl

www.waarneming.nl

www.ravon.nl

Bijlage I Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming, onderdeel soorten

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV, V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 - 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 - 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in

- onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
- a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Verordening vrijstelling soorten provincie Utrecht

De provincie Utrecht acht het wenselijk vrijstellingen te verlenen van verboden ter bescherming van soorten dieren op grond van de Wet natuurbescherming voor de volgende diersoorten:

Aardmuis, Bastaardkikker, Bosmuis, Bruine kikker, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Gewone bosspitsmuis, Gewone pad, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Kleine watersalamander, Konijn, Ondergrondse woelmuis, Ree, Rosse woelmuis, Tweekleurige bosspitsmuis, Veldmuis, Vos, Wezel, Woelrat.

Bovenstaande soorten zijn derhalve niet beschermd bij de voorgenomen werkzaamheden, wel geldt de zorgplicht.

Zorgplicht zoals weergegeven in artikel 1.11

Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zoogdieren

Zodra een in het wild levend dier wordt aangetroffen tijdens de werkzaamheden kan deze worden gevangen en direct worden overgeplaatst naar een geschikte habitat in de nabijheid

van het plangebied. Vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken, steenhopen en dergelijke) moet gefaseerd worden verwijderd, waardoor aan amfibieën en grondgebonden zoogdieren gelegenheid wordt gegeven te vluchten.

Bij kap van de vegetatie in de winter dient men rekening te houden met zoogdieren in winterslaap, zoals de egel. Inachtneming van de zorgplicht betekent dat men het struikgewas handmatig en gefaseerd kapt, in plaats van met bulldozer of graafmachine. De egel is met name 's nachts actief. Door de werkzaamheden overdag te plannen wordt verstoring zoveel mogelijk voorkomen.

Werkzaamheden aan watergangen

Werkzaamheden in de watergangen dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden in de maanden september en oktober (na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van vissen en amfibieën). Werkzaamheden in watergangen kunnen alleen plaatsvinden als zowel de watertemperatuur als de luchttemperatuur boven het vriespunt en beneden de 25°C liggen en wanneer er geen sprake is van ijsvorming.

Bagger dat vrijkomt tijdens werkzaamheden dient gecontroleerd te worden op aanwezigheid van dieren (amfibieën en vissen). Indien dieren worden aangetroffen, dienen de soorten teruggeplaatst te worden in een geschikt leefgebied in de nabije omgeving, waar geen werkzaamheden zullen plaatsvinden.

Zorgplicht specifiek voor vogels in artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Vogels

Voor het broedseizoen staat geen vaste periode. Veel vogelsoorten broeden in de periode maart tot en met half augustus. Indien watervogels in het onderzoeksgebied aanwezig zijn, kunnen deze broeden tot eind augustus. Nesten en eieren zijn gedurende de hele broedperiode van de betreffende soort beschermd, vanaf het eerste takje tot het uitvliegen van het laatste jong. Indien wordt gestart in het broedseizoen, dan moet door een deskundig ecooloog voorafgaand aan de werkzaamheden worden nagegaan of verstoring van broedvogels plaatsvindt.